

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΕΠΑνΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΡΓΟ: ΝΕΟΒΙΟΠΡΟ ΚΩΔ. Τ1ΕΔΚ-01404
«ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΝΕΩΝ ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΒΙΟΔΕΙΚΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ
ΚΑΡΚΙΝΟ ΤΟΥ ΠΡΟΣΤΑΤΗ»

ΕΠΑνΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

ΣΕΜΙΑ : ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΥΤΤΑΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΟΡΙΑΚΩΝ ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΡΜΟΓΩΝ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΦΟΡΕΑΣ: ΟΥΡΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ / ΤΜΗΜΑ ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑΣ – ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ «Ο ΑΓ. ΣΑΒΒΑΣ»

ΑΝΤΙΣΕΛ: ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΣΕΛΙΔΗΣ ΑΕ

Ε.Ι.Ε : ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ, ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ ΚΑΙ ΒΙΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ (ΙΒΦΧΒ)

ΕΠΑνΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΕ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

- ΕΕ1. Μέτρηση επιπέδων TGFβ, HER2, PSA, IL-8 στον ορό. Φορέας, Ουρο/Ανοσο
- ΕΕ2. Γονιδιακό ανοσολογικό προφίλ κυκλοφορούντων λευκοκυττάρων. Φορείς, Ουρο/Ανοσο και ΕΙΕ
- ΕΕ3. Τυποποίηση των HLA-A, -B, -C και HLA-DR, -DP, -DQ αλληλίων. Φορείς, ΣΕΜΙΑ και Ουρο/Ανοσο
- ΕΕ4. Ο προγνωστικός ρόλος των CD8+/PSA153-161+ λεμφοκυττάρων. Φορέας, Ουρο/Ανοσο
- ΕΕ5. Ανοσοφαινοτυπική ανάλυση στα CD8+/PSA153-161+ λεμφοκύτταρα. Φορέας, Ουρο/Ανοσο
- ΕΕ6. Ανάλυση ογκο-κατασταλτικών miRNAs στον ορό των ασθενών. Φορείς, ΑΝΤΙΣΕΛ και Ουρο/Ανοσο
- ΕΕ7. Ανάλυση της έκφρασης των γονιδίων του TGFβ, της IFNγ και της οικογένειας των TCRVβ με NGS.
Φορείς, ΕΙΕ και Ουρο/Ανοσο
- ΕΕ8. Στατιστική ανάλυση όλων των αλληλοσυσχετίσεων μεταξύ των δεδομένων των ΕΕ1-ΕΕ7 και ΕΕ9.
Φορέας, Ουρο/Ανοσο
- ΕΕ9. Ασθενείς: ένταξη, αιμοληψίες, συλλογή κλινικών πληροφοριών και κλινική Παρακολούθηση. Φορέας, Ουρο/Ανοσο

ΕΠΑνΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Θεωρούμε ότι το σημαντικό αποτέλεσμα από τις εργασίες αυτής της μελέτης συνοπτικά ήταν η ανάδειξη νέων προγνωστικών βιοδεικτών για τον καρκίνο του προστάτη οι οποίες εν μέρει δημοσιεύτηκαν ήδη η ανακοινωθήκαν σε διεθνή συνέδρια (βλέπε πιο κάτω), ενώ περαιτέρω αναλύσεις πέραν της λήξης του έργου θα αποτελέσουν πολύτιμο υλικό για την συγγραφή νέων δημοσιεύσεων (λεπτομέρειες αναφέρονται στην τελική έκθεση του φυσικού αντικειμένου του έργου).

Ο εξ αρχής σωστός σχεδιασμός της μελέτης μας έδωσε την προοπτική παρακολούθησης της εξέλιξης της νόσου σε ομάδες ασθενών οι οποίοι κατά την ένταξη τους στην μελέτη ήταν σε διαφορετικά κλινικά στάδια. Τα βασικό εύρημα της μελέτης ήταν η ανάδειξη HLA αλληλίων σαν δείκτες πρόγνωσης στον καρκίνο του προστάτη για πρώτη φορά διεθνώς. Επίσης σημαντικό εύρημα από την παρούσα μελέτη είναι η ανάδειξη νέων υποψήφιων βιοδεικτών όπως TGFβ, IL-8, miRNAs, peptide-specific CD8+ T cells, immune genes and TCR clonotypes που αναμένεται να επικυρωθεί ο προγνωστικός η και προβλεπτικός ρόλος τους σε μελλοντικές μας μελέτες με την συνεχιζόμενη κλινική παρακολούθηση των εντεταγμένων στην μελέτη ασθενών. Επίσης το βιολογικό υλικό που έχει συλλεχθεί από τους ασθενείς σε συνδυασμό με την κλινική καταγραφή των κλινικοπαθολογικών παραμέτρων μπορεί να αποτελέσει μια σημαντική και πολύτιμη βιοτράπεζα. Έτσι λοιπόν, τα αποτελέσματα μας όχι μόνο εκπλήρωσαν τους επιστημονικούς στόχους του έργου αλλά δημιουργούν και προοπτικές για συνεργασίες στα πλαίσια νέων μελετών στο πεδίο βιοδεικτών για τον καρκίνο του προστάτη.

ΕΠΑνΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

1. Stokidis S, Fortis SP, Kogionou P, Anagnostou T, Perez SA, Baxevanis CN. HLA Class I Allele Expression and Clinical Outcome in De Novo Metastatic Prostate Cancer. *Cancers (Basel)*. 2020 Jun 18;12(6):1623.
2. Maria Adamaki, Vassilios Zoumpourlis. Immunotherapy as a Precision Medicine Tool for the Treatment of Prostate Cancer. *Cancers (Basel)*. 2021 Jan 6;13(2):173
3. Maria Zamanakou, Sophia Vatsiou, Savvas Stokidis, Sotirios P Fortis, Anastasios E Germenis. Identification of two novel alleles, HLA-A*02:01:193 and -DQA1*02:17, in Greek individuals. *HLA* 2021 Jun; 97(6):521-523
4. Maria Adamaki, Vassilios Zoumpourlis. Prostate Cancer Biomarkers: From diagnosis to prognosis and precision-guided therapeutics. *Pharmacology and Therapeutics* 2021 Jun 24; 228:107932

ΕΠΑνΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ(I)

1. *Sotirios P. Fortis, Savvas Stokidis, Paraskevi Kogionou, Marina I. Konstantellou, Catherine Stavropoulos-Giokas, Constantin N. Baxevanis, Sonia A. Perez. The prognostic significance of HLA-A*02 and HLA-A*24 in prostate cancer. 17th Cancer Immunotherapy Annual Meeting, Mainz, Germany, May 2019.*
2. *Savvas Stokidis, Sotirios P. Fortis, Paraskevi Kogionou, Marina I. Konstantellou, Catherine Stavropoulos-Giokas, Sonia A. Perez, Constantin N. Baxevanis. The role of HLA-A*02 and HLA-A*24 in localized and metastatic prostate cancer. 19th International Conference on Progress in Vaccination Against Cancer, Athens, Greece, June, 2019.*
3. *Savvas Stokidis, Sotirios P. Fortis, Paraskevi Kogionou, Marina I. Konstantellou, Theodoros Anagnostou, Sonia A. Perez, Constantin N. Baxevanis. The prognostic significance of HLA-A*02:01 and HLA-A*24:02 in prostate cancer. 5th International Conference on Progress in Vaccination Against Cancer, Athens, Greece, December, 2019*

ΕΠΑνΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ(II)

1. *Savvas Stokidis, Marina I. Konstantellou, Sonia A. Perez, Constantin N. Baxevanis, Sotirios P. Fortis. THE IMMUNE PROFILE AND ENDOGENOUS IMMUNITY OF HLA-A*02 AND HLA-A*24 PROSTATE CANCER PATIENTS. 6th Symposium on Advances in Cancer Immunology and Immunotherapy, Athens, Greece, December 2020.*
2. *Paraskevi Kogionou, Savvas Stokidis, Nikolaos Davanos, Maria Goulielmaki, Eftychia Mosa, Evanthia Vasilakou, Charalambos Zambatis, Constanin N. Baxevanis, Sotirios P. Fortis. The impact of radiation therapy on TCR Vβ repertoire of Prostate Cancer patients. Summer School in Immunology2021,WebScientificevent,July,2021*
3. *Paraskevi Kogionou, Savvas Stokidis, Nikolaos Davanos, Maria Goulielmaki, Eftychia Mosa, Evanthia Vasilakou, Charalambos Zambatis, Constanin N. Baxevanis, Sotirios P. Fortis. The impact of radiation therapy on the immune gene expression profiling of Prostate Cancer patients. Summer School in Immunology2021,WebScientificevent,July,2021*

ΕΠΑνΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Προς τις **διοικήσεις και τα οικονομικά τμήματα** των φορέων για την στήριξη που παρείχαν καθ' όλη την διάρκεια του έργου.

Προς την **ΕΥΔΕ – ΕΤΑΚ** για (α) τις συχνές ενημερώσεις σχετικά με τροποποιήσεις που αφορούσαν το έργο καθώς και (β) για την εξεύρεση λύσεων σε τυχόν προβλήματα που προέκυψαν κατά την διάρκεια του έργου, και (γ) για την ταχεία διεκπεραίωση των ενδιάμεσων πιστοποιήσεων παρά τον όγκο των προτάσεων.